

Leest men het echter op een andere wijze dan blijkt het geheel ook nog een soort geschiedenis te zijn waarbij niet alleen de gang van de ziel, maar ook een verhaal over de ontwikkeling van egypte ter sprake komt. Symbolen als de leeuwen en de slang e.d. worden vooral door esoterici nogal eens verkeerd begrepen en uitgelegd. Zoals, en ook aan een ander punt voorbij pleegt te gaan.

Zoals u weet bestaat egypte in feite uit twee rijken, verenigd in 1 latere tijd onder één kroon. Het z.g. bovenrijk strekt zich uit tot aan de bronnen van de nijl, het benedenrijk loopt van de gezamenlijke grens tot aan de nijldelta.

In beide rijken treft men nog enkele sporen aan die wijzen op een zeer sterke beïnvloeding uit een vreemde bron - zeg verlorengedane beschavingen van oudere datum. Al is dit geen wetenschappelijk feit, zo kan ik u toch wel mededelen, dat het z.g. benedenrijk zeer sterk is beïnvloed door een trek die uitging van het grote westelijke rijk dat men nu wel de atlantische beschaving noemt.

Het bovenrijk blijkt echter veel sterker te zijn beïnvloed via afrika, zeer waarschijnlijk door een grote beschaving in de stille oceaan die men nu wel eens - al dan niet verder fabulerende - het rijk van Mt noemt.

Dit blijkt niet alleen uit de verschillen bij de goden van beide rijken, maar schijnt nog bevestigd te worden door het feit, dat aan de bovenloop van de nijl het oosten als het rijk der doden wordt aangeduid terwijl in het benedenrijk juist het westen wordt aangewezen als de plaats, waarheen de doden vertrekken.

Aan de andere kant zal men dit nooit duidelijk en zonder meer kunnen bewijzen, daar de invloed van deze andere culturen slechts beperkt is geweest. Er was in dit land in feite geen sprake van een kolonisatie vanuit deze oude rijken, maar eerder van een reeks vluchtelingen uit die rijken.

Mensen dus, die mogelijk wel zekere kennis bezaten en bepaalde specialismen beheersten, maar zeker niet de nodige grondstoffen en werktuigen aantreffen of in voldoende mate met zich voerden. Wat betekent dat men wel mondeling allerhande zaken kon mededelen, maar slechts zelden en dan nog in zeer beperkte - om niet te zeggen improviserende - mate in staat was feitelijk zijn vaardigheden aan anderen over te dragen.

Deze gegevens werden opgenomen in de religie, die daardoor kwam tot een sterk van de norm afwijkend en voornamelijk op symbolen zich baserend taalgebruik. Om een voorbeeld te geven: men spreekt nogal eens van de hemelkoe. Voor de mens van heden een beeld dat de hemel weergeeft plus een godin die haar a.h.w. beheerst. Zeker, de hemelkoe is het beeld van de sterrenhemel. Maar zij vertegenwoordigt in feite de kosmos en is zeker niet alleen maar de primitieve godin die zich boven de aarde verheft en haar sterren doet zien als een firmament. Zij beheerst ook geestelijke werelden. Zij verbeeldt in feite een kosmische macht van begrip en goedertierendheid die ook de gestorvenen door haar genade bijstaat.

Hathor wordt gemeenlijk beschouwd als de naam voor godinnen van vruchtbaarheid en geweld, die op aarde werkzaam zijn. Maar men beseft kennelijk niet, dat deze naam wel degelijk ook werd gegeven aan bepaalde priesteressen en dan zowel hun mogelijkheden als het feit dat zij vele inkarnaties doorlopen hadden aanduidde.

Wat hopelijk een voldoende voorbeeld is om duidelijk te maken dat er vaak zeer grote verschillen bestaan tussen de vroegere werkelijkheid van dit land en hetgeen men aan de hand van de resten daaromtrent nu probeert af te lezen.

Ben ander voorbeeld: dat de pharao's zich zcnen van de zon noemden is niet geheel juist. Al voegden zij als lettergrepen vaa. ammon of rē aan

hun naam toe, zo was dit om een andere afkomst aan te duiden: De eerste heerser was een priester die Amen heette en tot heerser over een leger werd. Hij was zeg maar gehuwd met een priesteres die Sais heette. Zij heeft waarschijnlijk later model gestaan voor de isisfiguur.

Deze figuren uit de oertijd, mogelijk nog tijdens de beïnvloeding door "mû" zijn in de loop der tijden omgeven met allerhande anecdoten en legenden. Maar wanneer de vorst van egypte zich een zoon van ammon noemt heeft hij ergens gelijk: gedurende meerdere dynastien blijft de lijn van afstamming bewaard.

Om een ander punt aan te roeren: vele mysterien en verhandelingen worden aan Hermes Toth Toegeschreven. Een legendaire figuur, die z&er nooit zo heeft bestaan als hij uit zijn werken naar voren komt. Ook zijn de werken die de naam Toth, Hermes of hermostoth als schrijver vermelden gedurende vele eeuwen geschreven. Men leende eenvoudig de naam van de bekendste magier-wijsgeer om zijn eigen denkbeelden meer nadruk te geven.

Maar wat is de werkelijke achtergrond van deze figuur? Hij is zeer waarschijnlijk degenen die het z.g. boek Toth of het boek der geheimen heeft opgetekend. Van dit werd, bestaande uit twee papyrusrollen wordt gezegd, dat de eerste u alle geheimen onthult van de natuur en het tweede de kern geheimen van de schapping omvat, zodat degene die dit boek gelezen heeft met deze kennis zou kunnen schappen en vernietigen, demonen beheersen en wat dies meer zij. Ook dit zou in een zeer ver verleden geschied zijn.

Maar wie even verder nadenkt en rekening houdt met hetgeen ik u al zeide over invloeden van andere beschavingen denkt niet alleen meer in de termen van mystieke of magische geschriften. Die realiseert zich, dat hier wel een sprake zou kunnen zijn van een samenvatting van oudere kennis, een soort leerboeken.

De hoofdstukken zouden je dan het een en ander over biologie kunnen vertellen, zowel over de mens als over dieren en hun gedrag, een omschrijving van verschillende grondstoffen en mogelijk zelfs delfstoffen, eventueel met aanduiding waar zij waarschijnlijk worden aangetroffen en waartoe zij dienstig zijn. Mogelijk ook tips voor landbouw en veeteelt.

Wanneer je even nadenkt beantwoordt dit alles geheel aan de omschrijving die in de overleveringen wordt gegeven omtrent de inhoud van de z.g. eerste papyrus rol. En wat de meer mystieke mogelijkheden betreft, die vooral in de tweede rol zouden hebben gestaan, ik denk daarbij zeker ook aan een soort cursus in de parapsychologie voor normaal meer gevorderden. Daarnaast - gezien het feit dat beide door mij genoemde oude beschavingen volgens de overlevering zichzelf vernietigd hebben - zouden er ook gegevens over wapens in voor kunnen komen, mogelijk zelfs een recept voor een soort napalm en het vervaardigen van explosieven, het gebruik van b.v. stoom als krachtbron e.d.

Hierbij zij opgemerkt dat de egyptenaren wel degelijk stoomkracht kenden en in een van hun tempels gebruikten, terwijl zij ook, zoals ook de babyloniers, iets over batterijen geweten schijnen te hebben. Zaken waarvan men gemeenlijk aanneemt, dat de mens dezen eerst veel later heeft ontdekt.

Toth of Hermes toth zal waarschijnlijk een soort filosoof geweest zijn ook. Zijn naamnemende navolgers die meer aan magie dan aan wetenschap doen zijn in ieder geval grotendeels filosofen. De qua inhoud aan hermostoth toegeschreven tabula smaragdina werd gevonden in het graf van een hogepriester. Het feit dat zij hem werd medegegeven kan er op duiden, dat dit voorwerp hem zeer dierbaar is, maar nog waarschijnlijker is het dat het hier gaat om een z.g. sleutel, een voorwerp van macht.

De inhoud, kort gezegd neerkomende op een zo boven, zo beneden, zo beneden zo boven, komt mij altans voor als sleutel voor een kennis of een verborgen weten - magie - die berust op een kennis van evenwichtigeden en de hierdoor te manipuleren tegenstellingen. Het is zelfs mogelijk dat het geheel eerder een soort formule is, die werd omgezet in de termen van de godsdienst en verhuld als een uitspraak passend bij een magisch filosofisch denken.

Zover ik kan nagaan was de schrijver van de eerste rollen overigens niet werkelijk Toth, laat staan Hermes -toth genaamd, maar heette hij Menhotep - een naam die wij ook bij faraos later aantreffen - behoorde tot de eredienst van Osiris of Aesir. Aesir zou overigens ook een koning en krijgsman zijn geweest uit de oerdagen van het egyptische gebied.

De man schreef oveeigens nog enkele werken, die echter minder geheimzinnig en onbegrijpelijk waren. Zij behandelden of een filosofische wijze de betrekkingen tussen de levende mensen en het rijk van de geesten. Legendarische persoonlijkheden staan aan de basis van de egyptische beschaving.

Mensen die graag mystiek en magisch denken zonder meer zullen hier onmiddellijk de vraag opwerpen hoe men dan komt tot die toch wel zeer bijzonder indelingen van de verschillende tempels in egypte. De opzet blijkt echter nogal eenvoudig wanneer je even afziet van de huisvesting van de priesters, hun slaven enz.

Elke tempel heeft een soort half open voorhof, toegankelijk voor alle gelovigen. Daarachter is een meer luxe voorhof, uitsluitend bestemd voor meer voornamelijk bezoekers. Beiden zijn meestal zo gebouwd dat een deel van de tweede ruimte vanuit de eerste voorhof zonder moeite kan worden overzien.

Hier dringt zich een vergelijk op met een ouderwetse engelse inn: twee gelagkamers, een voor de gewone mensen en een voor de heren, maar wel degelijk voor beiden één buffet.

Achter de luxe wachtkamer treffen wij dan - en nu nauwkeuriger georiënteerd - de werkelijke hal der plechtigheden aan. Op zij treft men een soort kapelletjes, gebruikt voor de ere dienst, maar ook wel voor overnachting van bezoekende of wachtgebende priesters. Vanuit deze ruimte voert meestal een wat smallere kolumnade naar de werkelijke priesterverblijven. Bij deze verbindingsgang treft men weer een aantal soms overdekte, maar vaak ook open ruimten waar priesters hun praktijk plachten uit te oefenen. Dit was toegankelijk gemaakt vanuit de voorhof ten dienste van de priesters die optraden als artsen, psychologen, wicelaars e.d.

Achter de hal der plechtigheden en gemeenlijk in het verlengde daarvan tref je dan weer een soort heilige ruimte die alleen door priesters van een bepaalde rang dan wel in uitoefening van hun functie mag worden betreden. Daarin of daarachter bevindt zich dan weer een soort kapel waarin een beeld van de god was opgesteld.

Het enige antwoord dat ik kan geven op de vraag, hoe men wel tot deze bouwwijze is gekomen is wel, dat deze manier van indelen kennelijk zeer oud is. Gaan wij terug naar Ur dan treffen wij daar immers bij de maan-tempel een vergelijkbare opzet aan.

In de gobiwoestijn liggen " verloren steden als b.v. Uighuir. (?) Men kan moeilijk zeggen, of bepaalde resten nu die van een tempel of van een paleis zijn geweest, maar wij treffen weer dezelfde indeling en zelfs een vergelijkbaarheid van grondlijnen van het bouwsel aan. Iets wat zover mij bekend overigens het laatste is gekonstateerd en beschreven door een zekere Sven Heden (?).

Kennelijk is er sprake van een wijdverbreide overlevering die bij de bouw zijn invloed doet gelden. Het aantreffen daarvan op ver uiteenliggende

plaatsen wijst op een gezamenlijke bron. Indien deze bron M^u geweest is is de driedeling, - die ontzettend vaak voorkomt - begrijpelijk:

Volgens de overleveringen zou M^u bestaan hebben uit 3 grote eilanden die elk voor zich een bepaalde tak van belangrijkheid vertegenwoordigden. De kroon van M^u - zoals deze later wordt genoemd - werd uitgebeeld als een drietand danwel als een tamelijk dikke balk waarop drie driehoekjes stonden.

Dit teken komen wij tegen in egypte, maar ook in delen van india en bepaalde streken van amerika als peru, middelamerika en zelfs mexico. Een zo algemeen verbreid zijn van een bepaald symbool zonder dat daarvoor een redelijke grond in de bekende historie te vinden is zou kunnen wijzen op invloeden van een vroegere, nu vergeten beschaving.

Maar indien dit zo is zijn ook de geheimen van egypte niet zoweer de magische en esoterische geheimen die men veronderstelt, maar veeleer overleveringen, restanten van iets wat op aarde een bestaan heeft.

Het is interessant dit denkbeeld in de gaten te houden. Bezien wij de voorstelling die men hier heeft van de mens dan blijkt alweer, dat er kennelijk een driedeling een rol speelt: het lichaam, de ba en de ka.

Bezien wij de wijze waarop inwijdingsriten verlopen dan blijkt steeds weer, dat deze uit drieverschillende fasen zijn opgebouwd. Zelfs wanneer wij de belangrijkste goden bezien blijkt er een soort driedeling te bestaan. Vele godsdiensten kennen in feite drie goden of verschijningsvormen die het geheel van het geloof en de godenwereld beheersen. Zelfs het christendom behoudt hiervan nog iets wanneer het spreekt over de H. Drievuldigheid.

Is ook dit te herleiden tot een herinnering aan de machtsstructuur van een lang vergeten rijk? Ik weet het niet. Maar één ding weet ik wel: Dat deze drievoudigheid een zeer grote rol speelde in egypte zowel bij de opzet van de priesterschappen als bij de priesteressen.

Neem de priesters: aan de top de werkelijk ingewijden, geregeerd door een opperpriester. Ook farao werd hieronder gerekend, maar had geen toegang tot alle geheimen van het priesterschap.

Daaronder kwamen de gewijde priesters die zowel in de tempels dienst doen als ook bepaalde z.g. "magische" beroepen uitoefenen. De derde tak wordt vertegenwoordigd door een groep die men misschien nog het beste lekepriesters zou kunnen noemen.

Deze laatsten zijn gemeenlijk vooral tot priester gewijd omdat zij op deze wijze - en alleen op deze wijze - waardig zijn om deel te hebben aan het bewind en farao te dienen.

Je zou dus kunnen stellen dat de laagste groep voornamelijk op stoffelijke belangen is gekoncentreerd, de tweede groep voornamelijk vakkennis bezit en alleen de derde groep werkelijk geheime kennis en/of magische vermogens hanteert.

Dit verklaart m.i. ook de driedeling bij inwijdingen: degene die inwijding zoekt is maar een gewoon mens en moet eerst tonen, dat hij waardig is geworden om het "rijk van de zon" of het werkelijke rijk van de hemelse farao te betreden.

De tweede fase brengt hem vanuit het uiterlijke beeld in contact met een innerlijk beeld, de kennis. Het doorlopen van deze tweede fase impliceert dan ook het aantonen van enige visie - een innerlijk proces - plus het bezig van en de wil tot het verder verwerven van kennis.

De derde fase kun je vergelijken met een betreden van het heilige der heiligen. De mens konfronteert zichzelf met de dood, ondergaat deze a.h.w. innerlijk en lichamelijk op symbolische wijze. Keert hij uit deze beproeving terug dan is hij waardig om met de goden te spreken en wordt op aarde dan ook vaak begroet met de roep: heil U, o herrezen Osiris.

Bij de grote genootschappen van priesteressen als b.v. die van Isis ligt de zaak wel iets anders: elke priesteres, hoe belangrijk ook van afk omst, begint als dienstmaagd. Zij krijgt dan de eerste wijding. Zij verwerft hierdoor het recht deel te nemen aan bepaalde vrome plechtigheden en bepaalde dansen.

's zij hierin geheel bekwaam en kan zij alle vereiste diensten goed verlenen, dan begint haar tweede fase waarin zij - schrik niet - een soort krijgsscholing krijgt. In deze tijdspanne fungeert zij als wachteres bij heiligdommen en geeft leiding aan de dienstmaagden. Haar leven staat in het teken van Isis de gewelddadige. Want als vergeet men dit nu vaak, Isis was ook een krijgsgodin.

De opleiding die zij nu volgt bestaat in het beoefenen van bepaalde kunsten, waaronder zang, dans en ritën, maar zij leert ook verplegen en bepaalde wapens hanteren. Ook wordt haar duidelijk gemaakt hoe men bepaalde eenvoudige magische ritën zelfstandig kan voltrekken.

In de derde fase echter worden zij gekonfronteerd met Isis de moeder. Dit is geen huismoeder, maar eerder het principe van het al-omvattende. Daarom omvat de training in deze fase het opvoeren van gevoeligheden - zonder dezen is geen bevordering mogelijk.

Onder degenen die deze trap bereikt hebben treffen wij tovenaressen, telepathen en orakels aan. De wijste en meest invloedrijke onder hen wordt de "moeder" van een gemeenschap en staat direct onder de hogepriesteres van de stad of de staat.

De werkelijke leiding van een dergelijke priesteressengroep is gemeenlijk in handen van een kleine groep, een "zeven of negental" wijze vrouwen". De hogepriesteres wordt door dezen gekozen en is in feite zoiets als een minister, die wel de baas heet te zijn, maar zijn beslissingen toch grotendeels door zijn departement laat bepalen.

Deze top kent bovendien nog een aantal "geheimen" - waaronder enkele magische - die ik u hier niet verder toe kan lichten. Maar deze topgroep resceert onder de groep priesteressen van de derde graad, zodat ook in dit geval een driedeling de basis is van de structuur van een dergelijk genootschap.

Opvallend is dat zowel in egypte als elders soms een bepaalde "stand" wel op grond van bekwaamheid of "beroep" onderverdeeld is, maar dat het geheel steeds weer dezelfde lijnen vertoont en dat zelfs bij ritën en inwijdingen steeds enige paralleliteit bestaat.

Nog opvallender is dit wanneer men zich realiseert dat deze driedeling en daarbij behorende verplichtingen al een rol speelden in de tijd, dat de eerste krijgsheren in egypte begonnen de beoren te beschermen en gelijk ktijdig uit te buiten, dus reeds voor de eerste stadjes ontstonden.

Indien het door mij gestelde juist is - wat volgens mij zo is - impliceert dit, dat er ergens een gemeenschappelijke grondslag bestaat. Ten tweede zou dit betekenen dat in alle verhalen en overleveringen, maar ook in alle filosofien deze achtergrond mede een rol speelt.

Dit zou verklaren, waarom wij op zeer uiteenlopende plaatsen in de wereld een vergelijkbare vorm van bouwen en architectuur aantreffen en ook b.v. de kunst aan een aantal vaste normen is onderworpen.

Om u een voorbeeld te geven: bij teken en schilderkunst kun je iemand nooit en face afbeelden. Dit dient altijd in profiel te geschieden. Men kent geen perspectief, maar verschillen in grootte van afbeelding worden gebruikt om rangverhoudingen aan te geven. Voorbeeld: een vorst wordt altijd groter afgebeeld dan een priester die bij hem staat. Slaven en krijgsgevangenen worden altijd kleiner dan die beiden weergegeven, maar ook de eigen krijgers worden op dit grootte afgebeeld tenzij zijn een rang van belang bekleden.

Dergelijke zaken kan men nog heden konstateren bij het bezien van o.m. de wandtekeningen in de verschillende vorstengraven.

Je wordt overal nog nu gekonfronteerd met een wereld waarin het ritueel en het handhaven van de indelingen dermate belangrijk geworden waren, dat het m.i. onredelijk is, om buiten dit ritueel om tot interpretaties te komen. Is men het tot zover met mij eens?

Dan wil ik nu proberen het een en ander voor u te interpreteren, maar dan wel binnen het kader van het oude egyptische denken.

Wanneer men spreekt over werelden, geestelijk of anderzins en ik tref daarbij een driedeling aan, zo betekent dit nog niet dat de egyptenaar daarin letterlijk geloofde. Zeker niet als drie afzonderlijke waarden. Een dergelijke indeling betekent alleen, dat hij alles probeert weer te geven in 3 aspecten.

Bezien wij de egyptische magie zou zou men kunnen denken, dat zij in wezen alleen een zeer primitieve vorm van wetenschap omvatte. Dit alles doorspekt met bijgeloof en eventueel aangevuld met het gebruik van paranormale mogelijkheden.

Beziet men haar echter als geheel, dan blijkt zij vooral uit te gaan van een denkbeeld van eenheid in en met de mens. Deze mens moet één zijn met een god danwel bezit hij geen feitelijk leven en betekenis en is alleen maar een stoffelijke vorm.

Het verduurzamen van het lichaam is dan ook niet, zoals, en vaak denkt, een middel om onsterfelijkheid te garanderen, maar eerder een methode om de eenheid van de mens zoals de egyptenaar die zich te bewaren. Verbondenheid met de wereld is een noodzaak om in het hiernamaals werkelijk te leven. Vandaar ook de veelvuldige afbeeldingen van b.v. faraos, die als een plaatsvervangend lichaam konden dienen.

Om die zelfde redenen werden soms een soort motiefkruiken gemaakt waarop ruw het gelaat werd aangegeven van een overledene die om welke reden dat ook niet gemummificeerd mocht of kon worden. Ook deze werd beschouwd als een vervangende mogelijkheid om met de wereld in contact te blijven en zo het geestelijk bestaan geheel bewust te beleven.

Want ook in de geest heeft men om te bestaan de drie factoren van node die het menselijke zijn bepalen: het lichaam voor werkvermogen, een waarnemings en denkvermogen - de ba - en daarnaast dan nog het geestelijk deel van het ik dat de kracht heeft om de ideale en al omvangende wereld te beseffen, daarin te bestaan en middels de krachten van beide andere delen daarin te leven.

In de graven treft men vele grafgiften aan. Maar deze zijn niet bestemd voor de werkelijke ziel. Zij zijn eerder hulpmiddelen die het bewustzijn - dat in zekere mate ook afzonderlijk functioneert - van node heeft om een lichamelijk bestaan zoveel mogelijk te reconstrueren en zo de juiste identiteit te bewaren en de noodzakelijke verbindingen met de menselijke wereld onder alle omstandigheden in stand te kunnen houden.

De wordingsfasen die elke egyptenaar doorloopt voor hij werkelijk "niemand kan worden" kunnen omschreven worden als de jeugdperiode, gevuld met ervaren, spel en enig onderricht - maar meestal niet bepaald veel.

Daarna volgt een oefeningsperiode. Men wordt, gemeenlijk reeds op 6 a 7 jarige leeftijd reeds getraind voor een bepaald beroep of b.v. geoefend in krijgskunsten.

Na het ruim bereiken van de puberteit, gemeenlijk rond het 11e tot 14e jaar krijgt men te maken met priesterlijke factoren. Men krijgt onderricht en zo men geschikt wordt geacht enkele proeven of opleiding voor een mogelijk priesterschap.

Tijdens deze, meestal slechts enkele maanden durende, proefperiode tracht men na te gaan welke mensen sterk suggestibel, welke paranormaal begaafd zijn.

Ook worden zij tijdens de leerperiode - wanneer zij tot de tempel worden toegelaten - zorgvuldig en bijna ononderbroken geobserveerd.

Men heeft vooral in bepaalde kringen later heel wat verhalen over dit proef-priester worden verteld. Een veel voorkomend verhaal is dat van jonge priesters die, voor zij werkelijk als volle leerling worden aanvaardt een nacht in het duister voor een godsbeeld in de tempel moeten doorbrengen en alleen waardig worden geacht verder te blijven wanneer zij "de stem van de god" hebben gehoord.

Men vertelt dan verder hoe de een of andere priester middels een spreekbuis of verscholen achter een beeld met holle stem enkele woorden placht te galmen, zodat alle leerlingen dan aan deze voorwaarde voldeden. Dit is ook feitelijk gebeurd, al was het alleen maar, omdat een tempel nooit voldoende lagere priesters kon hebben om alle hogeren van onaangename taken te kunnen ontheffen.

Het volgende wordt in die verhalen nooit vermeld en zo daarom ook als behorende tot de geheimen van het oude egypte kunnen worden beschouwd: In telepathie getrainde priesters zenden in de periode, dat de novieten rusten voor het godenbeeld voortdurend een sterke oproep uit. Degenen die hierop reageren ervaren dan een boodschap die hen ter toe brengt zich enigszins van de anderen af te zonderen. Dit wordt gekonstateerd en degenen die blijk gaven van enige gevoeligheid op deze wijze worden voor een verdere opleiding van de anderen afgezonderd en hebben ook de kans het als priester veel verder te brengen, mits zij ook daarop volgende proeven met goed gevolg weten af te leggen. Voor hen geen taak als dorpspriester - in feite een soort klerk die alles administreert en toeziet, dat vorst en kerk krijgen wat dezen naar hun mening toekomt.

Te vaak vergeet men, dat de maatschappij in het oude egypte een samenleving vormde waarin het normale, het paranormale en het bijgelovige op een zonderlinge wijze onontwarbaar met elkander vermengd waren.

Ook in de bewaarde geschriften klinkt dit door, evenals in de lessen die mondeling lange tijd werden overleverd tot de huidige tijd toe. Wanneer daar iets wordt gezegd over krijgskunde, politiek of desnoods alleen over de regels van een juist handeldrijven zo is dit nooit alleen maar zuiver materieel bedoeld.

Altijd spelen geestelijke en magische achtergronden hierbij een rol. Wanneer je aan de andere kant een zeer filosofisch betoog tegenkomt zo staat dit nooit los van de stoffelijke werkelijkheid van toen, maar is daar ook praktisch deel van.

In vele geschriften en optekeningen treft men dan ook tussen de andere glyphen z.g. kroonwoorden of zegels aan. Het beste kan ik u dit weergeven door te wijzen aan de verschillende persoonssigula - cartouches - die men kan aantreffen op beelden, steles, muurschilderingen.

De naam van een vorst, veldheer of priester wordt binnen een soort ovaal geschreven. Maar binnen deze cirkel komen wij vaak ook een beeld tegen dat een god weergeeft. Beelden van de zon - de valk - van een ibis of nijlrijger en zelfs een soort kaaimanskop komen nogal vaak voor. Men wil dit tegenwoordig als deel van de naam lezen. Maar feitelijk maken dezen, zeker wanneer zij terzijde van de andere glyphen zijn geplaatst, dat wij hier te maken met iemand die behoort bij een god met een geheime naam. De betekenis van de andere beeldletters wordt hierdoor zodanig gewijzigd, dat men de "verborgen naam" daarin kan lezen wanneer men weet op welke wijze men dit godsbeeld moet hanteren als een op het zegel toepasbaar omzettingssysteem. Met deze naam dient men de ziel zelf te roepen, de ka. Met de gewone naam kan men hoogstens de ba, het astraalbeeld aanroepen. Wil men het lichaam alleen herdenken, dan gebruikt men een variant op de naam of de naam plus enkele eens daaraan verbonden stoffelijke titels of bijnamen.

Dergelijke zegels komen meer voor dan men zou zeggen. Ik weet wel dat egyptologen hier aan vaak voorbijgaan en voor dergelijke godsbeelden dan een zekere klankbetekenis geven. Dat hier wel eens van iets sprake zou kunnen zijn dat nog meer betekent is hen kennelijk ontgaan.

Aan de basis van dit voorbijgaan ligt m.i. de drielaagige filosofie van egypte. Maar op grond hiervan zou het mogelijk zijn ook voor het heden enige konklusies te trekken. Een daarvan zou b.v. deze kunnen zijn.

Wanneer wij b.v. op oude egyptische wijsheden enz in deze dagen een loge opbouwen kan deze loge nimmer alleen bestaan op grond van haar uiterlijke indelingen., haar uiterlijke ritens.

Zij heeft daarnaast dan altijd een tweede en een derde fase en kennis nodig. Het is dan niet zonder meer mogelijk, deze fasen ook tot uitdrukking te brengen in ragen e.d. zoals men die b.v. bij de maconnerie en in bepaalde thoesofische loges hanteert.

De afzonderlijke invloeden zouden dan zijn: a. de ritens en de onderlinge materiele saamhorigheid - die de basis vormen. B. Een geestelijke eenheid waardoor kennis en begrip van de gemeenschap groter en omvattend is dan zuiver stoffelijk gezien redelijk verwacht kan worden. Er is dus een veel grotere reservoir van kennis.

Daarboven ligt C. Een krachtreservoir waaruit inzichten en krachten geput kunnen worden die redelijk gezien niet zouden mogen of kunnen bestaan.

Wonderlijk is overigens dat men in al die loges een symbool terug pleegt te vinden dat ook in vele kerken voorkomt, maar reeds vele eeuwen geleden voorkwam in egypte, bij de chineesche taoisten, bij delen van donker afrika zo goed als in delen van z.-amerika: de driehoek met het oog er in.

Hij die ziet verenigt alle waarden zo luidde eens de betekenis hiervan. En vreemd genoeg was ook deze spreuk een van de z.g. geheimen van egypte. Het is dus niet, zoals tegenwoordig geïnterpreteerd wordt het oog van god, die alles ziet.

Het zou moeten zijn " HIJ die alles ziet." Wat kan slaan op een mens die naast de materie inzicht heeft in de astrale werelden, de geestelijke werelden en de levenskrachten die het bestaan beheersen. Voor mij betekent dit: hij die al deze waarden in zijn besef te samen kan voegen ziet de werkelijkheid.

Opvallend is dat bij bepaalde egyptische richtingen de werkelijkheid wordt beschouwd als iets wat niet benaderbaar is. Hierop zijn zowel de magie als bepaalde religieuze ritens gebaseerd en gelijktijdig vloeit hieruit voort dat er bij het bestuur kennelijk altijd een zekere onverschilligheid bestaat t.a.v. de uitwerking die bepaalde maatregelen zullen hebben: Het gaat niet om de uitwerking die de maatregel zal hebben op de mensen, het gaat om de werkelijkheidswaarde, de juistheid van de maatregel zelf.

Misschien kun je het vereenvoudigd als stelling weergeven: alles wat zuiver geestelijk is, is illusie, al wat zuiver stoffelijk is is eveneens illusie. Maar wie de middenweg volgt vindt in beide illusies zoveel van de waarheid dat hij daardoor zichzelf kan zijn op een wijze die hem waardig maakt met de goden in voortdurend contact te treden.

Wat moet ik u nog verder vertellen over de geheimen van het oude egypte? Ik kan u natuurlijk vertellen dat zij reeds betrekkelijk vroeg een goede chemische industrie bezaten. Zij was evenals in uw dagen nogal op winst beluist en maakte dus zaken als schijnoud - een soort vergulden - en maakten op betrekkelijk grote schaal cosmetica. Want die dingen leveren het meeste op.

Dat is trouwens ook in uw dagen nog steeds zo:

wie beseft hoe groot de waarde aan grondstoffen is, die in een potje met de verkoopprijs van rond f 100.- verwerkt zijn beseft eerst goed dat (kosmetica een wel bijzonder winstgevend object is.

Wat interessanter is is de kennis, waarover de mensen naast deze algemeen gebruikte beschikken. Bij enig onderzoek zal blijken, dat deze niet in overeenstemming is met de veronderstelde kennis in de periode waarin deze mensen leven.

Wat moeten wij denken van mensen die vele duizende jaren geleden niet alleen dachten aan mengvormen als b.v. bronzen - die nog niet algemeen gangbaar waren - maar ook nog spaken over hardere metalen en zelfs proberen in een menging waarbij o.m. goud en koper worden gebruikt dergelijke harde metalen te vervaardigen? Ik spreek hier over het beruchte orichalcum dat, ofschoon men er wel enkele voorbeelden van gevonden heeft tot op heden niet geheel is ontleedt en niet kan worden nageemaakt: aan de vervaardiging is kennelijk een geheim verbonden.

Overigens wordt dit aangeduid als het aanspreken van de ziel van het metaal. Dit terzijde. Belangrijk is echter, dat deze kennis kennelijk reeds aanwezig is in een periode waarin metalen zelden of nooit geproduceerd worden.

Wanneer het gaat om het verwerken van zachte metalen en metalen met een laag smeltpunt kun je het gebruik daarvan lange tijd gelden nog wel begrijpen. Lood, tin, goud en zilver worden in zuivere vorm reeds vroeg verwerkt. Mengmetalen met grotere hardheid treffen wij echter eerst veel later in de tijd aan.

Egypte brengt ons kennelijk brokstukken van een wetenschap die in de vorm van een filosofie is gegoten - de praktijk is niet aanwezig of onbekend gebleven. De daarin bevatte kennis rijkt echter veel verder dan volgens alle beschikbare gegevens het technisch voorstellingsvermogen van de mensen uit die tijd rijkte.

Achter vele z.g. mystieke uitingen van egypte - en wat dit betreft ook van andere landen - schuilen volgens mij vaak herinneringen aan een techniek, die reeds verloren was gegaan.

Misschien schuilt hier wel het grootste geheim van dit egypte: het is geen land dat uit zichzelf en zonder meer tot een grote en bloeiende beschaving is gekomen. Het lijkt eerder een land te zijn dat, terende op herinneringen uit een reeds lang tot mythe geworden of geheel vergeten verleden zich een vorm van beschaving heeft opgebouwd die zelfs in haar voor u grootste perstaties reeds weer aan het vervallen was, omdat het denkbare teloor ging en al wat restte een beperkte praktijk en vele pseudomagische ritens omvatte.

Wie op deze wijze naar egypte ziet zal ook de oude egyptenaren wat anders gaan zien: niet als mensen die eens leefden en een mate van primitiviteit met zekere beschaving vereenigden, maar als mensen die door de omgeving zozeer in hun gedragspatroon werden bepaald, dat er hen ondanks alle kennis en overleveringen geen andere uitweg meer overbleef.

Zaken die eens werkelijke betekenis hadden, verwerden tot automatische gebaren. Zoals in deze dagen b.v. vele amerikanen nog wel bij het spelen van het volkslied de vuist op het hart houden en de vlag eert op deze wijze, maar niet beseft dat dit oorspronkelijk de eed van trouw betekende niet aan het land, maar aan de constitutie.

Nu betekent het voor de meesten in feite zoiets als I am the greatest in america en ik heb gezondigd in rome.

Wanneer je ziet hoe in landen als b.v. china of rusland de mensen worden gemanipuleerd tot een bepaald gedragspatroon en beseft dat dit het gevolg is vaneen op zich goed bedoeld absolutisme wordt ook begrijpelijk hoe ook egyptenaren ondanks zichzelf werden tot hetgeen wij nu terugdenken te vinden.

Het land verwerd tot een geheel met de nu bekende standen en samenhangen. Niet de kennis of vaardigheid die men bezat, maar de stand waartoe men - meestal erfelijk - behoorde maakte uit, wat men mocht en kon doen en aan welke regels men zich gebonden diende te achten. Dan wordt ook begrijpelijk waarom een priester niet geacht kon worden hetzelfde bier te drinken als de krijgsman en de ambtenaar ander bier diende te drinken dan de gewone man.

In alle dingen diende het onderscheid gehandhaafd te worden. Dan is ook begrijpelijk dat een vorst een ander bier van node had dan alle anderen en daarvan als gunst soms iets aan anderen diende uit te delen.

Nu is het eenvoudig genoegom dergelijke verschillen te maken; u hebt b.v. een enkele fabriek die meer dan 20 verschillende merken levert. In de dagen was er echter een groot verschil in de bereidingswijze. Dit hing samen met het gistingsproces, de menging van grondstoffen en "smaakmakers".

Zo werd het bier van de vorst b.v. gezoet door een bijvoeging van nogal wat honig. Het alcoholpercentage lag dan tussen de 6 en 7%. Dit terwijl het algemeen verkrijgbare burgerbier bitter van smaak was en nauwelijks 1% alcohol bevatte. Toch werden ook burgers regelmatig dronken, wat pleit voor hun vermogen grote hoeveelheden vloeistof te verzwelgen.

Enig begrip voor de oude egyptenaren als mensen die sterk gekonditioneerd zijn zowel door hun maatschappij als hun geloof maakt duidelijk, waarom hun filosofien ook steeds in bepaalde termen geoten dienden te zijn, waarom ook meer wetenschappelijke overleveringen religieuze elementen in zich schijnen te dragen, waarom de uitleg van vele zaken die in feite technisch zijn als magie wordt gegeven, compleet met een soort apologie waarin goden en faraoverheerlijkt dienen te worden.

Eerst wanneer je deze sliblaag van gedwongen formuleringen weet te verwijderen kun je iets van de werkelijke geheimen van egypte gaan ontsluitren.

Dan kon je er ook achter dat alle samenleving die langere tijd in een bepaald patroon gedwongen werd wel haar bereikingen kan optekenen en aan het nageslacht nalaten, maar niet meer in staat is dit te doen in termen die voor mensen met een andere konditionering nog direct te begrijpen zijn.

En daar wilde ik het dan bij laten. Hebt u commentaar?

x Bestond de oude inwijding in de elementen ook uit drie fasen?

- U doelt op de egyptische inwijdingdritten? De inwijding in de elementen is meer grieks of romeins. In egypte kende men de z.g. geestelijke inwijding, die echter niet in de gemeenschap zonder meer bekend was.

Zij maakte deel uit van religieuze gemeenschappen en kwam vooral voor onder de hogere ingewijde priesters en daarnaast in bepaalde woestijnkloosters. Uitverkorenen werden daar allereerst onderwezen.

De inwijding zelf bestond grotendeels uit een beleven tijdens een geïnduceerde slaap. De belevingen omvatten dan inderdaad 3 fasen: a. het zoeken in de duisternis. Hierbij voelt men zich met lucht en aarde gekonfronteerd. De tweede fase begint met het doorwaden van een beek - water - waarna men de "vurige wolden" dient te betreden. Bij het gaan hierdoor moet de slang overwonnen worden - een symbool van macht en ook van heerschappij op aarde. C. het betreden van het werkelijke land der vruchtbaarheid - een soort hemelwereld.

Hierbij kan men dus inderdaad spreken van een driedeling.

x In hoeverre zijn hierbij isis en osiris met elkaar verbonden?

- Dit is moeilijk duidelijk te maken. Wanneer je zegt broeder en zuster of man en vrouw denkt men aan een relatie die, zeker in mystieke zin, niet bedoeld wordt.

Laat ons zeggen dat zij twee aanvullende elementen zijn, zo iets als links en rechts. Richtingen die het mogelijk maken, je een weg te vinden. Isis vertegenwoordigd hierbij de magische zijde, osiris de praktische zijde, de macht.

Alleen door de samenwerking van deze twee is het mogelijk dat de macht herrijst en de magie wezenlijk in stand wordt gehouden. Dat is dus de zin van de samenvoeging van deze beiden. Voldoende?

x Heeft de sf inx nu nog een bepaalde functie?

- De grote sfinx had in zoverre een functie, dat daarin bepaalde vertrekken waren aangebracht. Overigens zijn die tot op heden nog niet ontdekt zover mij bekend is. Wanneer men die vindt zal men wel wat verbaasd staan te kijken, want er liggen ook allehande dingen in begraven, o.m. grote geslepen glasballen - waarvan het glas overigens niet volledig helder is.

De sfinx zelf is een uitbeelding van de diergod, een god-dier. De leeuw werd gezien als heerser van de woestijn. De god en in zekere mate ook de mens geldt als heerser van een geestelijke wereld. Door beiden samen te voegen ontstaat een beeld dat gelijktijdig een magische macht vertegenwoordigt en deze macht stoffelijk kan uitoefenen.

Dit op zich magische geloof in dergelijke voorstellingen als heersers en beschermers is de reden, dat zij soortgelijke voorstellingen bijna overal in het nabije oosten aantreffen in het verleden. Op de muur nabij de poorten van babylon en ninevé kon men b.v. de z.g. stierwachters aantreffen. Het betreft hier stieren met een mensengezicht. Het waren maar platte afbeeldingen, maar gelijktijdig vertegenwoordigden dezen magisch bepaalde beschermende machten. Ongeveer zoals je in het verre oosten steeds weer tempelwachters zult aantreffen die zijn afgebeeld als een soort demoren met een mensachtige vorm.

Wachters, of het nu sfinxen, gevleugelde sfinxen, stierwachters of tempelwachters zijn vertegenwoordigen in het magische denken een kracht die op aarde kan werken en een denkbeeld of besef dat ideeel bestaat en de scheppers verdedigt.

Op grond hiervan zijn samenvoegingen van mens en diervormen in vele verschillende uitvoeringen kenbaar. Goden worden afgebeeld met het hoofd van een dier, hun macht en eigenschappen uitbeeldende en een menselijk lichaam om aan te geven dat zij die macht ook tegenover en onder de mensen kunnen hanteren.

De vroegste voorstellingen van deze aard geven de macht van de goden en hun aard weer. Daarna zien wij mens-dier vormen optreden als vertegenwoordigers van de magische macht van koningen en uiteindelijk worden zij tot magische geladen beschermers.

Hoe men daarmee werkte kan men goed zien aan de weg der gevleugelde sfinxen die van de nijl naar tempels en graven voert. Dezen "garanderen" de veiligheid van degenen, die met hun offers of om andere redenen deze weg moeten gaan. Zij zijn zo beschermd tegen aanvallen van vijanden en mogelijke aanvallen van de geesten der duistere doden.

x Waren er ook rituelen waarin men bepaalde goden tegenover elkaar stelde?

- Zuivere rituelen zover mij bekend niet. Wel bestaan er aanroepingen en werden soms sacrale spelen opgevoerd die zeer streng aan bepaalde regels gebonden waren en waarin goden tegenover elkaar stonden.

Je zoudt dergelijke spelen misschien een soort godenmanifestatie kunnen noemen. Zij werden gemeenlijk opgevoerd op het tempelplein en wel zo dat degenen die de hof van de uitverkorenen - de luxe wachtkamer - mochten betreden er vlak bij zaten, terwijl het gewone volk van een afstand mocht toezien. Hierbij werden ook strijdigheden tussen goden en de in hun werken en heersen optredende tegenstellingen uitgebeeld.

Overigens werd de inhoud zodanig gekozen dat men het volk er door kon aanmoedigen om bepaalde dingen te doen, zoals gaan werken bij een tempel of gebouw in aanbouw of dienstnemen bij het leger.

Met andere woorden: het was de egyptische manier om te adverteren "uncle Sam needs YOU!!!"

- x En horus, die vogel, wat had die te zeggen?
- Horus is niet alleen de valk van de dageraad, maar een verschijningsvorm van de zon. De zon kent n.l. 3 waarden: de vogel van de ochtend die opstijgt, de waarde van de middag, waarin de God glotierend langs de hemel vaart en de dalende zon die in feite osiris is die reeds begint te sluimeren, slapende door de onderwereld zal gaan en weer ontwaken, verjongd, wanneer de dag weer aanbreekt.
- Het gaat hierbij om een uitbeelding van de voortdurend herhaalde opsanding van het licht en zijn kwaliteiten, uitgebeeld in drie gestalten of zo u wilt, die verschillende manifestaties van de god. Voldoende?
- x Kunt u nog iets zeggen over de betekenis van de ahnk in de egyptische mystiek?
- Het anhkruis is ouder dan egypte zelf en omvat door zijn vorm verschillende waarden gelijktijdig.
- Door zijn vorm is het een sleutel tot het rijk der doden. Daarnaast is het een uitbeelding van de komst van het leven - bijna levensboomachtig ook de weg van de mens aanduidende.
- De tau geeft in de opstaande balk groei en ouderdom, in de horizontale balk de ervaring binnen de wet en in het ovaal de wereld der goden, waarmede de mens na de dood gekonfronteerd wordt.
- In de mystiek hoort men dan nog vaak, dat het doorlopen van de lijn van de lus noodzakelijk, maar niet belangrijk is, omdat men ware eeuwigheid eerst bereikt wanneer men één is geworden met het niets, dat door dit ovaal wordt omvat.
- Dit is de mystieke en mogelijk ook de meest werkelijke betekenis van de ahnk. Maar zij wordt later ook beschouwd als een sleutel, een instrument van macht - vooral macht over twee werelden. Vandaar dat priesters maar boven ook farao dit symbool bij vele gelegenheden dragen of artoren.
- Na de vereniging van beide rijken lijkt het er op, dat de ahnk ongeveer gelijk komt in betekenis met de ureus - afbeelding van de woestijnpofadder. Zij geldt dan als teken van oneindigheid van leven en een uit zichzelf ontstaan of herontstaan - een oud bijgeloof. Dus ongeveer zoals men aannam voor de mestkever, afgebeeld in de scarabee.
- De ahnk wordt dan vaak gehanteerd als embleem van de grote macht waarover men beschikt: een macht over leven en dood. Dit alles werd in verschillende perioden in de ahnk ingelezen. Voldoende?
- x Had de tempel van Abidos nog een bijzondere betekenis? Volgens de legende zijn hier nog de laatste resten van Horus of Osiris gevonden.
- Het laatst gestelde is niet geheel waar. Ik zou zeggen dat deze tempel geen bijzondere betekenis had tenzij u daarmee bedoelt dat vooral ten behoeve van strijders in deze tempel bijzondere rituelen werden voltrokken en daarbij zich ook nog een soort museum bevindt waarin allerlei heilige voorwerpen lagen uitgesteld. Relieken en zegetekens voornamelijk.
- Mogelijk vindt u het ook bijzonder, dat deze tempel voornamelijk werd bezocht door hoge heren als stadhouders, legeraanvoerders e.d. Vorsten plachten deze tempel eveneens in hun jonge jaren te bezoeken en wel kort voor of een enkele maal ook kort nadat zij op de troon verheven waren.
- En daarmee weet u dan kennelijk alles wat u belangrijk vindt. Vrienden, ik heb geprobeerd deze maal eens een afwijkend onderwerp te behandelen. Bij al onze aandacht voor het heden vergeten wij maar al te vaak, dat het verleden op het heden een vaak zeer grote invloed heeft.
- De egyptische magie en overleveringen daaromtrent spelen tot in deze dagen een rol in delen van uw maatschappij. Men vergeet helaas daarbij al te vaak, dat egypte anders was dan uw wereld.

En bovendien dat dit niet alleen een kwestie is van geestelijke verschillen, maar zelfs van een geheel anders denken en het zien van de wereld in een geheel andere structuur.

Ik heb getracht dit nu eens naar voren te brengen zonder daarbij al te actueel te zijn of al te geestelijk te worden, zodoende de weg van het midden kiezende die ook de boedda aanwijst voor een ieder die tot de waarheid wil komen.

Ik dank u voor uw aandacht.

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-

Goeden avond vrienden.

U hebt het eerste gedeelte vorgebracht met een beschouwing over een volk waar vele vorsten en de oppergod plachten te beginnen waar nu het gebed pleegt te eindigen: amen. Denk eens aan b.v. Amen-Hotep.

Het is natuurlijk wel eens leuk zich met een dergelijk onderwerp bezig te houden. Behalve voor mij dan, want daarna krijg je altijd weer de opdracht dat er nu iets meer esoterisch dient te komen. Waarbij ik wel mag opmerken dat esoterie mij zwaar op de maag ligt. Stoffelijk niet, want die maag heb ik al lang niet meer, maar geestelijk.

Want mensen die zich bezig houden met esoterie trekken maar al te vaak de vleugelen der verbeelding aan, vliegen naar onbekende oorden om ze, wanneer zij uit die droom ontwaken, nogsteedste zien vliegen.

Hun visie dat zij nu weten wat de kosmos is of hoe delen er van werken is natuurlijk geheel verkeerd. Esoterie is niets meer of minder dan het verkennen van de innerlijke wereld.

Goed bezien ligt de zaak nogal eenvoudig: de mens is deel van het heelal. Al wat hij van de kosmos, de sferen inclusief godzelf zal kunnen erkennen ligt reeds in hem. Een mens die bewust naar binnen kijkt treft daarin dan ook een soort reisgids aan die hem duidelijk maakt welke weg hij in zijn leven het beste kan nemen.

Dit is de kern van de werkelijke esoterie. Maar helaas is dit voor de meesten niet bepaald genoeg. Men wil een vorm van esoterie die beladen is met grote geheimen, spreekt over de bezieling van de planeten enz. enz. Planeten zijn bezielde. Ik geef het graag toe. Maar waarom moet je je daar nu zo druk over gaan maken?

Of dacht u dat de vloer zich druk zou maken over de gedachten van de hond waarop hij rondspringt? Hij interesseert zich daar hoogstens voor de bloedsomloop.

Ook houdt men zich bezig met zaken als b.v. de kringloop van de ziel. Ook dat zou je misschien beter kunnen laten, ook zonder dit draaien de meeste mensen in hun leven al voortdurend in kringetjes rond.

Neen, wanneer je werkelijk aan esoterie wilt doen lijkt het mij voorlopig meer dan voldoende wanneer je in jezelf probeert te zien wat je naar buitentoe moet zijn.

Tussen haakjes: wanneer u hetgeen ik zeg vervelend vindt moegt u dit rustig zeggen hoor. Niet dat ik dan opkras, maar dan weten wij dat in ieder geval....

Soms kom je van die mensen tegen die tot je roepen: o, ik was zo hoog dat ik de muziek der sferen heb gehoord. Hopelijk kunt mij mij vergeven dat mijn eerste reactie dan gemeenlijk luidt: stond de radio van de burens dan zo hard?

Want je kunt een harmonie beleven. Maar kun je dan daarbij ook muziek horen? Een geest heeft geen oren. Dus geestelijk kun je in feite niets horen.

Je kunt alleen iets beleven. Maar wanneer je al zo iets beleeft en het dan de muziek der sferen gaat noemen, zo doe je dit heel waarschijnlijk niet in overeenstemming met een persoonlijke werkelijkheid, maar gewoon omdat een stel oude grieken eens hadden uitgemaakt dat de hemel bestond uit een reeks kristallijnen sferen die klonken.

Maar het enige kristal in deze buurt van de kosmos dat kan klinken zou van de aarde geexporteerd moeten zijn in de vorm van fijn geslepen glazen. Het kan erg leuk zijn er champus in te doen en er mee te klinken, maar in de sferen kent men dit niet en bovendien komt de aarde er voorlopig nog niet toe, dergelijke goederen naar de ruimte te exporteren, dus die muziek moeten de sferen voorlopig nog ontberen.

Je zoudt eerder kunnen zeggen dat heel wat staten zich heel wat beren op de halſ gehaald doordat zij de ruimte op wilden zoeken ofschoon zij daar niets te maken hadden. Maar zo zijn staatlieden vaak: liever betrekkelijk nutteloos de ruimte in dan je burgers wat meer de ruimte te geven.

Beelden die niet bepaald esoterisch over zullen komen, dat besef ik wel. Maar zie nu eens naar uw eigen wereld. Hoe wilt u een verschijnsel als Lubbers, Thacher of Strauss - niet de walsen koning, maar de buikkoning - vertalen in esoterische termen? Dat gaat toch niet?

Esoterie heeft alleen te maken met de innerlijke wereld. En dat betekent dat je alleen te maken krijgt met een geheel eigen, specifieke wereld die bij jou behoort en niets te maken heeft met anderen. Daarom kan er ook geen enkel geheel toepasselijk leerstuk over bestaan. Want die innerlijke wereld is de uitdrukking van jouw specifiek deelzijn van het geheel.

Een ander heeft natuurlijk ook een innerlijke wereld, maar die is niet vergelijkbaar met de jouwe, want zij is de uitdrukking van diens geheel eigen vorm van deelzijn van het geheel.

Probeer je die innerlijke werelden dan toch precies gelijk te maken dan betekent dit gemeenlijk alleen maar, dat je bezig bent voortdurend op elkanders geestelijke tenen te trappen zonder enig werkelijk resultaat te behalen anders dan een tijdelijk kompromis.

Dat tenentrappen is dan ook iets, wat bepaalde esoterische verenigingen voortdurend bij anderen doen. Erg is dit niet want het zijn mensen die gemeenlijk geestelijk zo lange tenen hebben dat er meer dan genoeg ruimte zal zijn om te trappen.

Maar vraag je eens af waaruit de werkelijkheid van die innerlijke wereld dan wel zou moeten bestaan. Wanneer ik probeer daarvoor iets te zeggen moet je wel beseffen dat ik een eenvoudige ziel ben. Er kan dus van alles uitkomen, maar of het ook esoterie genoemd mag worden moeten jullie zelf maar uitmaken.

Ik denk zo: een mens heeft gemeenlijk nogal enkele levens achter zich. Alles wat je uit die levens overgehouden hebt aan ervaringen vormt in dit leven een deel van je geestelijke bagage. Soms vormen die ervaringen drijfveren, in andere gevallen zijn het eerder grenzen.

Wanneer je je innerlijke wereld betreedt kom je deze dingen tegen. En wanneer je geleerd hebt heel goed op te letten kom je er misschien zelfs achter wat zij zijn.

Zodra je echter een drijfveer in zijn oorzaak kent, kan deze je niet meer zonder meer voortdrijven. Je bent dan in staat om je daarvan los te maken. Zodra een mens een grens in zijn innerlijk leven heeft leren kennen voor wat zij is zal hij ook de mogelijkheid kunnen vinden die te overschrijden.

Om dus werkelijk innerlijk vrij te worden zul je innerlijk eerst af moeten rekenen met alles wat je aan voorgeschiedenis in je draagt. En lang voor je mens werd was je al een geest.

Wanneer je over voorvader verering wilt spreken zou je moeten beginnen met de stelling, dat de mens de geest dient te eren. Het jammer is dan alleen, dat alles zo vrijblijvend en ingewikkeld wordt, dat je er geen dogmatische eredienst meer op op kunt bouwen.

En zelfs die geest had al een voorbestaan. In dit voorbestaan is die geest bewust geworden, maar ook in zekere zin geprogrammeerd. Niet dat iemand heeft gezegd dat zij dit of dat nu moet gaan doen, maar je bent nu eenmaal op een bepaalde wijze tot bewustzijn gekomen. En dit kun je dan het best aanduiden als een beseffen: dit ben ik en dat is wat anders. Maar wat die andere voor jou aan ervaring betekende heeft je wel degelijk sterk beïnvloed.

Ook deze ervaringen brachten reeds grenzen en drijfveren tot stand. Ook deze kunnen tot in het heden hun invloed laten gelden, maar zijn wel wat moeilijker te vinden dan datgene wat uit vorige levens stamt. Maar met enige moeite en naarstig zoeken kun je ook dit wel degelijk innerlijk benaderen en leren beseffen.

Bring je nog verder door dan komt er een ogenblik waarbij je terecht komt in een soort niets. De kern van de mens is nu eenmaal voor zijn bewustzijn niet kenbaar of omschrijfbaar, dus een niets.

Je kunt natuurlijk stellen dat dit dan wel God moet zijn. Het kan je inderdaad een vreugde of een kracht betekenen, maar gelijktijdig is het niet meer konstaterbaar. Dit is datgene waaruit wij als bewustzijn geboren zijn aan het begin van ons bestaan.

Al die dingen te samen vormen ons tot datgene wat wij nu zijn. Ook wat wij verder kunnen en willen doen wordt hierdoor vastgelegd. Men denkt wel eens dat een mens wel door het verleden deels wordt bepaald, maar in het heden dan toch maar geheel vrij is.

Daarbij ziet men het volgende over het hoofd: een mens die door het verleden bepaald is heeft daardoor ook een wereldbeeld gekregen. Dit wereldbeeld draag je in jezelf mee. Maar dit wereldbeeld bepaalt weer hoe je op de wereld kunt reageren!

Stel dat u blindkleppen op krijgt. Wanneer u daardoor niet meer kunt reageren op alles wat van links of van rechts komt kunt u alleen nog maar reageren op alles wat u recht-vooruit kunt zien. Daar men niet gewend is steeds zijn blikpunt te wijzigen gaa men stoer rechtdoor, ook al botst men daardoor steeds weer met de mogelijkheden van links en van rechts.

Dit is nu juist datgene wat steeds weer met de mens gebeurt. In zijn innerlijke wereld heeft hij natuurlijk een aantal mogelijkheden om ervaringen te zien. Maar er bestaat dan toch wel een zeer grote waarschijnlijkheid dat hij dit niet voldoende zal doen om het geheel van zijn mogelijkheden te beseffen en zo e.h.w. zijn blindkleppen kwijt te raken.

Hij kan dan niet voldoende beseffen wat zijn achtergrond is en zal ook niet vrij zijn in zijn beleving van, erkenning van en het nemen van beslissingen in de wereld, die voor hem tijdelijk de werkelijkheid vormt. Vandaar mijn opmerking dat de mens grotendeels geprogrammeerd zal reageren ten zij hij innerlijk geheel bewust wordt.

Ik weet niet, of dit voor u nu esoterie betekent. Het kan ook gezond verstand betekenen voor anderen. Alleen hoor je dergelijk dingen op aarde zo zelden dat je je dan weer af kunt gaan vragen waar dat gezonde verstand waarop de mensen zich beroemen dan wel verborgen wordt gehouden.

Ik denk dat het gezonde verstand voornamelijk schuilt bij mensen die dit aan anderen te koop aan bieden, na het zelf eerst grondig vervalst te hebben. Maar ik kan mij natuurlijk vergissen.

Wanneer je beseft dat je gehele wereldbeeld in feite maar een illusie is kun je wel gaan doen of het geheel niet bestaat, maar je hebt er dan toch nog last van.

Zoals de man die last had van luizen en toen uitriep dat luizen niet bestaan. Hij had geen "luizen" meer, maar krabben deed hij nog steeds. Wij kunnen ons niet onttrekken aan een werkelijkheid zolang wij die werkelijkheid niet op een andere wijze hebben leren beleven en bezien.

Esoterie is een oefening waarbij je naar binnengaat om zo in staat te zijn je beeld van jezelf en de wereld te wijzigen. Want alleen daardoor kun je anders worden en anders gaan leven.

Er zijn heel wat scholen waarin men je probeert te leren dat je, wanneer je zalig wilt worden, eerst jezelf moet leren kennen. Een denkbeeld dat niet bepaald modern genoemd mag worden, want dergelijke leerstellingen kenden de Grieken en de Romeinen ook al en voor hen bestond deze wijze van denken eveneens reeds.

Alleen: de mens die het "ken u zelve" gebruikt gaat nog steeds uit van een voorstelling van het ik. Wanneer je echter alleen jezelf probeert te kennen onderzoek je niet bepaald de totale werkelijkheid die in je bestaat. Je komt dan terecht bij een beeld, dat je zelf uiteindelijk van je wezen hebt gemaakt.

Wat je werkelijk bent kun je eerst beseffen wanneer je afstand kunt nemen van jezelf. En dat kan moeilijk worden. Ik heb mensen ontmoet die zo zeer stoffelijk behinderd waren dat zij niet alleen geen afstand van zichzelf konden nemen, maar dat zij zelfs niet meer in staat waren hun schoenveters te zien.

Dergelijke mensen komen natuurlijk ook bij ons terecht en tonen dan de eerste tijd maar al te vaak een omvang die nog veel groter is dan die welke zij op aarde bezaten. Werkelijk last heb je er bij ons echter niet meer van, dus dat valt hen dan in ieder geval nog mee.

Eerst wanneer een beeld van het ik en het besef "ik ben" kwijt raakt kun je de werkelijke wereld onbeperkt beseffen en dan jezelf zien als een factor in die wereld. Pas op dat ogenblik zul je ook beseffen wat je in die wereld, die kosmos zoals deze ook in jou bestaat, werkelijk betekent.

Dit is de betekenis die je moet beseffen wanneer je jezelf waarlijk wilt kennen. Je zou dus kunnen zeggen: esoterie is een verwerping van je ikbeeld in plaats van een zoeken naar jezelf.

Zij betekent een beleven van de krachten die je in je voelt, een beleven van de waarheden die in je bestaan. Daarnaast is het zelfs een laten uitsterven van dergelijke nog op het ik betrokke beelden en voorstellingen, omdat je eerst geheel vrij daarvan zijnde waarlijk jezelf kunt zien als deel van een kosmisch verband.

Wat eenvoudiger klinkt dan het is, want het is een heel moeilijke en ook zeer ingewikkelde prestatie. Er zijn mensen op aarde die beweren dat de beste wijze van mediteren bestaat uit een aan niets denken. En dat is dan ook datgene wat zij doen: zij denken er voortdurend aan dat zij niets moeten denken. En tegen de tijd dat van deze inspanning genoeg beginnen te krijgen denken zij er aan, dat het nu tijd wordt om de meditatie langzaam aan te gaan beëindigen. Wat zij dan ook doen.

Niet denken is geen toestand die je jezelf kunt opleggen. Het is eerder een toestand die je bereikt door alles wat met het ik besef samenhangt te verwaarlozen en te pogen je innerlijke wereld zo onpartijdig mogelijk te beseffen.

Dan bereik je langzaam inderdaad een toestand, waarin alleen nog beseffen bestaat en geen denken meer. Want het is het ik dat bijzondere betekenissen aan de dingen geeft en hun onderlinge verhoudingen en waarden steeds weer probeert vast te leggen.

Maar wanneer het ik alleen maar een deel is van een geheel wordt de betrokkenheid daarbij steeds minder. Hierdoor kun je dan toch komen tot een ervaren van de totale werkelijkheid, de waarheid. Dit is dan geen

waarheid meer die alleen voor jou geldt, maar een waarheid die alles omvat waarvan je bewust deel uit kunt maken.

Voor mij - sprekende namens mijzelf alleen - heb ik het gevoel dat de grootste keten die wij meeslepen door de tijd ons onvermogen is, de eeuwigheid van ons eigen zijn te beseffen als een klein deel van een totaliteit. Wij denken altijd aan onszelf in termen als: wanneer ik in de hemel kom".

Tenminste, dit meende ik eens en dat viel me dan ook eerst lelijk tegen. Want wanneer je ontvangen wordt door een stel gewone mensen en mogelijk een of twee personen in soepjurken dan vraag je je toch wel af waar de engelen nu blijven. Ik heb mij zelfs ziek gezocht naar engelbewaarders om te moeten ontdekken, dat er geheel geen bewaarders waren en dat ik niet gevangen was ook. En geen halleluja koren. Iets later ontdekte ik een groepje dat zoiets zong als het groene dal, het stille dal. Maar erg hemels klonk dat niet en die typen kwamen uit een vorige eeuw. Als je nu hoort wat degenen die overgaan meebrangen als muziek dan schrik je je een hoedje in het begin - later vindt je het dan toch vaak nog aardig. Ik heb zelfs geleerd grote delen van uw modernere muziek te waarderen.

Het vreemde is dat, zodra iemand zich geheel overgeeft aan iets, je in het begin het beeld krijgt van hetgeen hijzelf er van maakt. Maar wat later ervaar je een beeld van hetgeen hij bedoelt.

Ik denk dat het tussen god en ons ook zo is. Er is ergens een bedoeling in alles. Maar die kun je niet kennen of voor jezelf bewust beleefbaar maken. Je kunt het alleen innerlijk ondergaan. Zo denk ik dat ook een mens op aarde die de innerlijke weg kiest, op een gegeven ogenblik in staat moet zijn om Hod te beleven. Maar ik geloof niet dat hij er ooit iets werkelijk over zal kunnen vertellen. Zelfs wanneer hij spreekt van licht, Reuren in melodie is hij al weer bezig de beleving te vervalsen.

Wat overigens niets bijzonders is, want het behoort tot de konditionering van de moderne mens zijn ervaringen en belevingen te vervalsen. Geestelijk geïat gemeenlijk ongeveer hetzelfde: er zijn heel wat mensen e die een geestelijke beleving hebben die niet bepaald aangenaam vinden. Maar dan zeggen zij tot zichzelf: zo slecht kan ik niet zijn en zoeken er een symbool in het tegenovergestelde. En waarom?

Is het misschien zo, dat wij in feite bang zijn voor datgene wat wij werkelijk zijn? En zijn wij bij het betreden van onze innerlijke wereld niet te bang om ver door te dringen uit angst dat de betekenis die wij aan onszelf toekennen in feite niet zal bestaan?

Ik vrees dat esoterie - wanneer je haar werkelijk door wilt voeren - voor vele mensen ook nog een afstand doen inhoudt omtrent vele illusies die men t.a.v. zichzelf koesterde.

Is dit het geval, zeg dan tot jezelf dat, hoe treurig het je ook even moge stemmen, toch maar illusies zijn en dat die toch verwaaien. En voeg er dan aan toe, dat het misschien wel heel goed is je illusies wat eerder dan vele anderen prijs te geven omdat je dan in ieder geval een groter deel van de werkelijkheid overhoudt.

Ten slotte nog één spreuk: omdat wij deel zijn van een geheel zal niets van hetgeen wij zijn, doen, beleven, ooit betekenisloos zijn. Want in het geheel heeft alles zijn betekenis en zin. Wij voor onszelf moeten echter trachten in ons bestaan een voor ons evidente zinrijkheid te bereiken, die wijzelve ervaren als juistheid. Dit opdat wij vanuit dit gevoel van juistheid tot een vergetelheid kunnen komen t.a.v. ons schijnbaar isolement van de werkelijkheid die toch de basis is van alle bestaan.

Goeden avond.

d.d. 8 maart 1985

(geheel geredigeerd, tweede onderwerp licht bekort.)